

34058 kat. komp.

III

Mag. St. Dr.

Jas

aby
press
niek
bo l
gare
Upo
blicz
wie
czno
ni V
(wy
ultr
inny
Dzi
stum
wia
scy
zna
kon
złot
mi
wb
wo
w l
wb
ant
bol
fza
Da
cer
śa v
w

34-058 III
A ostatnim przed Stambułem kunaku Kuściuk

Czek Medzi (od matego mostu denominacya:) 15. Apr. Stanął J M P. Pośta załatwił listy od Regis Effendego y Maurocordatego, z ktorymi Pán Gorski z Stambułu powrócił. Z tych re-
sponsov *de omni humanitate*, od pomienionych Ministro w upew-
niony, zeby wyrażnieytła przyięcia swego wiadomością był
informowany, *commisit activitati* J M Pána Káztelana Szremskiego,
aby pomienionych *Ministros conveniat de Tempore & ceremonialibus* wiazdu *per ex-*
pressum traktował. W ktorą podróżą, gdy J Pan Szremski *accingitur* od Regis Effendego
niektore prezenćiki J M Panu Pośtowi życzliwym komplementem *deferuntur*: ktore lu-
bo letkie, *liberalitas*, jednak J M Pána Pośta wdzięczne bydz pokazała, bo wzajem Ze-
garek Kryształowy przedniey sztuki y pozoru Regis Effendemu ofiurował, y *Latorem*
Upominkow kontentować kazał. Stała J M Pan Szremski 16. w Stambule, ale dla pu-
bliczney Negocyacyi, aż dnia drugiego *adivit Ministros*. *Omni honore* przyjęty, cokol-
wiek traktował *ad votum* J M Pána Pośta *retulit*, y owszem niektore sami *auxerunt* okoli-
czności, osobliwie konia jednego z stayni Cefarskiej pod J M Pána Pośta, drugiego z stay-
ni Wezyrskiej pod J M P. Sekretarzą y pod innych Ich Mościow trzydziestu y czterech
(wyrażnym dokładem że na żadnym Wieździe takowa od nich *non practicabatur* ochota)
ultra deklarowali. Assekurując, że idącemu z wieczną przyjaznią J M Panu Pośtowi nad
innych Pośtow przy wieździe jego *ampliabantur honores*. Czas zaś wiazdu 18. Aprilis,
Dzień Niedzielný życzyli, ktorému Mauro Cordaty *Festivitatem apposuit & diem fau-*
stum praedixit. *His praemis*is rano w Niedzielę Przewodną po Mízy Świętey *cum toto*
wiazdu *apparatu* ruszył się J M Pan Pośta *eo ordine*. Naprzód Chorągiew Wołoską, wszy-
scy w Pańcerzach, z dzydami, komputem sto ludzi okryta, z Kotkami pod czerwonym
znakiem złotym Krzyżem, także y udzyd proporce, z powodnemi różnych Ich Mościow
koniami *agmini praevit*. Blisko za tą Choragwią następowali 7. trębaczow z srebrnemi
złocistemi trąbami, y doboś z srebrnemi kottami, wszyscy w barwie koralowey. Za nie-
mi J M Pan Rydzynski Koniuszy w pańcerzu, za ktorým ośmiu Rumaków Pośelskich,
w bogate śiadzenia rzędy, dywdyki ustrojonych, w koralowey barwie mąsztalerze po-
wodowali. *Modico spatio* kilkanaście koni różnych pokojowych y chłopcow, osobliwie
w karmazynowey barwie dobrani y porządni. Za temi Pokojowi Pośelscy dwunastu
w barwie jasno Cynamonowey, atłasowe Zupany, ktorým Pan Bułak starszy pokojowy
anteibat. *Succedebant* dwunastu Pokojowych w barwie aksamitney karmazynowey to-
bolami obłożoney, Zupany atłasowe, Czapki sobole, y u wszystkich jednako we złociste
szable: y *subseque*nter porządných sześciu Dworzánow. Za temi mieysce wzięli J M Pan
Dąbrowski Piłarz Grocki Kaliski, dworu Pośelskiego Marszałek, y Towarzywo pan-
cerne 18. wszyscy w pańcerzach sahaydaczo przy kołczanach odprawy miśiurki zgo-
śa we wszystkim stroju y porządku *visa digna exquisitio*. Potym 12. Kompanii Ułarskiej
w oboyczkach, Nącęczakach, y Lampartach porządnie y dostatnie. W blizszej zaś
Kálwag

...Kasztelanowie, I P. Ernest Kahał, I P. Szemiota Starosta kulb. O O Jezuiści konczon
ani, I P. Podstoli Owrucki Conte Le Mariani. I Pan Starosta Zydzaczewski, I P. Ka-
sztelan Szremski bogatą Apparencją ozdobieni, I Pana Postą *praefferant*. J M Pan Se-
kretarz *lateri proximus* z lewey iadac strony J M P. Postą, *cursu equi* trochę poprzedzał.
Sam zaś J M P. Pośeł w Kontufzu niebieskim sobolim, pod kitą wsztuce dyamentowey
bogatey y przy czapce, na koniu dzielnym jachał, który rzandem szczerozłotym rubiną-
nami sadzonym, kitą wsztuce rubinowey ogromney y bogatey, wsiadzeniu perłami sutey,
w złotych sztukach, kámeniami sadzonym, y dywdwykiem ná karmazynowym aksamicie
bogato, perłami y złotemi kwiatami ozdobnym *ad Magnificentiam ornabatur*. Przy koniu
Pośelskim 5. biegunow stroiem swoim *Mercurium referebant*. W ręku *nota Magnitudinis*
frebrne złotiste Caducei. Ná głowie lamowe kaski z herbami pod karmazynowym z zło-
temi kutasami y strusiem piórami a po nad uszyna piórą frebrne złotiste, kawtany żółte
Atłasowe, od pasa piórą stroie ponśowego y złotistego kolorow, *per modum fartuchow*
prominebant, do nog samey stopie frebrne złotiste pióra przypráwione *non sine stupore vul-*
gi visebantur. Po stronách blisko J M Pana Postą 30. Korucow w nowey karmazynowey
barwie w kołpakách kunich pod frebrnymi y orlemi piórami, guzow frebrnych y potrzeb
modą węgierską pred sobą, y urękáwow suto, ná pasách frebrem sadzonych, ładownice y
czeszynki, Janczarowie którzy *pridie* wiazdu *in Asfistentiá* Jegomści *aderant*, zaraz z ku-
naku korucow *utroq; latere precedebant*. Za J M Panem Postem Raytaryi 50. koni w no-
wey barwie żółtey galonizo waney, Płaszce karmazynowe. Porucznik, Choraży, czterech
Under-Officierow, 10. Konstfaif. ow, dwóch Doboszwow pod lamowym białym Kornetem,
z krzyżem także lamowym czerwonym y frebrną skofią. Potym Pan Obozny pod znacz-
kiem Tabor prowadził, ktorego *ea Ordinatio*. Szła pośelská Kareta Paryská wśzystka zło-
cista barzo bogata Cugiem wilczątym w szorách aksamitnych złotistych, konie pod strusie-
mi piórami, przy Karecie 6. Páchołkow w koralowey barwie, dostátkiem srebra na guzy,
szable, obuchy, szabeltase y pasy łózonego, *ornati & onusti*. Druga Pośelska Kareta skara-
gniady Cugiem w złotistych szorách, woźnice u obudwuch karet w jednakowey kora-
lowey barwie. Za temi szły kárety 3. poszołtne, J M Pana Sekretarza, J M Pana Kaszte-
lana Szremskiego y J M Pana Starosty Zydzaczewskiego. Koláski cztery przykryte, ro-
żnych Ichmościow, ósm Karawanow Pośelskich w karmazynowych oponách, z białemi
jedwabnemi Kampánami, Herby y Cyfry po bokách wyszywane. Apteka, Piwnice, Kuch-
nie, Kuznia, tudzież Karawany Pryjácielskie cztery, y 15. Wozow poszołtno. A potym
Towarzyskie y rożnych Dworskich skarbni, wozy poczworne y podwoyne, Num. 35.
Ná ośtátek, podwody y Formańskie wozy nierozerwanym ciągnęły się taborem *Hac di-*
spositione, która tu *exprimitur* (u samego ruszywszy się Kunáku, J M Pan Pośeł Komputem
swoim 658. osob, y w tyśiácu sześćdziesiąt y dwu koni) Całego wiazdu *observabatur series*.
O milę dobrą *ordinatissimo cursu* w jachawszy, potykają w kilkunástu koni Agowie y do
Saraiu Suliman Paszy nádstáwną rzeką Czerpidzi Czair J M Pana Postą zapraszają, za kto-
remi zaraz Czauz Pásza Generalny Marszałek szpahilar Agazy, Generał znaku żółtego
szpahow, Silichtar Agazy Generał znaku czerwonego szpahow, z Asfistencją przyiez-
dzają *humaniter* wśzystcy powitawszy. Czauz Pásza do pomienionego zaprasza Saraiu.
A w tym kilkadsiesiąt Czauzow Cesańskich, trzech Kapidzibaszwow Wezyrskich, Dzierbá-
dzych Agow, y innych Turkow *confluit multitudo*. Przy ktorey Frequencyi J M P. Pośeł
do przerzeczonego, *deducitur* Pátácu Tam od Czauz Paszy *humanissime* przyięty ná Altanę
miedzy Fontanami wesolą obiciem ozdobioną, Dywanem y bogatemi we zgłowiámi usła-
nę, prośzony *conscendit*, która że dla szczupłości swojey nie wiele osob mogła *capere*.
Drugich Ichmościow zaraz pod Námioty prośzono, tylko J M Pan Sekretarz, a kilku Ich-
mościow przyiaćiół J M Panu Pośłowi *asfidebant*. *Praemissis ceremonialibus* w Cześćtowa-
niu kawą, Sorbetem, umywaniem y kádeniem, Suffry *instruuntur*, y przy ochoćie częśtu-
jących Turkow *circiter* 30. potraw rożnych y rybne mieszając ná Farfurách *successive appo-*
nuntur kilku stroynych Turkow *in ministerium* ordinowanych, w podwaniu Sorbetu,
w Przestáwowaniu Potraw, y w ochotney usłudze, *muneri suo invigilant*, Zarowną ochota
y cere-

nirski y ceremoniami wszystkich po namocach czczone, y Jezuiści skończony traktament, gdy czas ruszenia *instabat*, przychodzi Causz Pásza, przy
P. Ka- cie aby wdzięczna ochota była, ludzko wyprowadza, y JM Pána Posła na konia
Pan Se- w Rząd złościsty, y wsiadzenie Dyukir Serafer (jakię y sam Cesarz zaſwze zażywa,) ubra
zedzał. nego, zaprasza. Podług Deklaracyi koni pięknych y stroynych przyprowadzono, y który
towey chciął dawano, wiele ich jednak proznych odprowadzono, bo naſi z ſwoich kontenci, in-
rubina- nych nie affektowali. Nie więcey nad godzinę w tym Saraiu zabawiłszy, pułtory godzi-
i futey, ny ordinaryiną jazdę punktualnym porządkiem JM Pan Poſeł *continuavit*. Turcy ſtronami
famicie jadac długo Dziurydami gonitwy *exercebant*, á potym o Cwierć mili od Miasta Czauſowie
y koniu Cesarſcy w wielkie barzo zawoie Mudza Weze, ktorych tylko na Dywany á na publiczną
itudinis Cesarzowi aſſyſtencyą zażywaia) przybrali ſię, y między Huſarską Kompaniją naſzą wia-
o z zło- chali Causz Pásza z pomienionemi Szpahow Generalami przed ſamym JM P. Poſtem, y JM.
y żółte Pánem Sekretarzem *Greffum obtinuerunt*. Tym porządkiem *appropinquando Vrbi nuntiat*
uchow że pewnego człowieka Janczar *letaliter* przebił, ále wkrótce te *mendacia fame evanuerunt*,
re vul- bo ſię inaczey pokazało, że tylko z potoczney zwady *leviter ſauciavit*, y zaraz z roſkazu
nowey Czauſz Paſzy pod wartę wzięty *cum declaratione instantaneae ſatisfactionis*. *Ante aditum* Mia-
otrzeb ſtá gdy *numerosa vulgi agmina*, w pole wyſzedſzy *ingenti* widzenia *deſiderio*, *tractui adſtite-*
nice y *runt*, w kotły uderzono, woyskowe *reſonuerunt* muzyki, Raytarya z podnieſionemi muſkie-
z z ku- rami, Officierowie z dobytymi ſzpadami munderowni. Jazda wſzytka *propter anguſtiam*
w no- Drogi y *ſubſequenter*, dla wąskich w mieſcie ulic, do dwoch konnych *in ingreſſum* ordino-
terech wana, y tak *prolixo ordine & paſſu ſecundo attingimus mœnia*. Blisko godzin czterech przez
netem, ſame miaſto ten akt *ſolenniter* con ynuowany nie rozerwana frequency owszem nieprzey-
znaczk- zraneniami tłumami ciſnęła ſię *in conſpectum* rożnych ludzi y narodow *colluvies*, pełne wſkroś
ka zło- ulice naćiſnione, *occupabantur* okna, drzewi, gánki, y ciaſnieyſze w gmachach *non vacui pro-*
truſie- *ſpectus*. *Pretio* obſtałowane kramy rożnych Poſtów cudzoziemcy opanowali. Nawet y ſa-
guzy, me dachy *curioſa plebs inſederat*. Stroju Rycerskiego *complacentia* porządkow y apparencyi
ſkara- *plauſibilis intuitus* Biegunow *ultra citroq; ſepius curſitantium attonita indagatio* y w tym podobne
kora- *motus, turbam repleverunt*. Ale nayoſobliwie *meretur* wſpomnienie Chreſćcian Niewolni-
kaſzte- kow zaſiedziały *lucluſa facies* ktorzy obaczywſzy na woyskowych znakach publicznie
te, ro- przez to miaſto rożwinionych Krzyża Świętego *præ motu animi* od téz utrzymać nie mogli
białemi *quas ſpectavimus ipſi*. W połmiaſtá trzech Giorbádzich ſtroynych, y Kitami ſtroiu ſwojego
Kuch- ozdobnych z Pułkami ſwemi lanczarow *ſubſequenter in aſſiſtentiam* JM Panu Poſtowi po uli-
potym um. 35. cách ſtawali *Tractu & ordine* który *in præmiſſis denotatur* do ſamego Pałácu Turcy aſſyſto-
dac di- wáli, y tam wprowadziwſzy Czauſz Pásza zſpomnionemi Szpahow Generalami aż na Di-
putem wan JM Pána Poſtá odprowadzili. Ktorzy ledwo z Pałácu *regreſſi*, gdy od Poſtá Cesarſkiego
ſeries. przez jego Sekretarza JM Pan Poſeł powitaniem y życzliwoſcią *compellatur* y tak *ſubſequenter*
e y do od Poſtów Ich Moſćciow Fráncuſkiego, Angielskiego, Weneckiego, Olenderskiego, Moſkie-
za kto- skiego, Ráguskiego od Tekielego y Dukireyterowanego Hoſpodára, *per Secretarios* oddane
ołtego wyzyty. *Absit ſcripto jaſtantia genuine* godzi ſię *referre* tak *ſenſum* ſamego Wezyra, jako
zyiez- & *publicam Primorum ſenumq; aſſertionem* że nie tylko ten wiazd nád inſze teraźnieyſzych
Saraiu. Poſtów *præponitur*, ále y podobnego temu nie pámietaia. Rzecz pewna że y ſam Cesarz
iorbá- *privatim ſpectando interfuit*. Saraiu zaś tego JMPánu Poſtowi doſtancyi náznaczonego przed-
Poſeł tym Wezyrskiego, á teraz Cesarſkiego, ta *Fama*, że w całym Stambule *magnificentius non*
Altanę *dabatur opus*. Blisko nád morzem położony, zdrowym powietrzem y weſołym ná morze
ni uſtá- poblížſze inſuły y Gory Aziałyckie proſpektem ſzczęſliwy *extra Anguſtias* Miasta przed
pere. Meczetem denominacyi Sultan Achmet ſzeſćciwynioſtami murami, y pod kopułami *grada-*
ku Ich *tum aſcendentibus* wſpaniała faciaia lokowany, mediat długi y obſzerny Hypodromus, ná-
ſłowá- ktorym y teraz codzienne *egporum curſus exercentur*. W połtego Maydanu między Pałácem
zęſtu- á Meczetem w kwadrat z jednoſtáynego cioſanego kámiienia kilkadzieſiat łokci *altitudinis in*
e appo- *ſummitate* záoſtrzona Kolumna *refert* z kazdey ſtrony *per modum* napiſow, dawne Egypcia-
rbetu, now *Symbolica Indicia*. Ná poſtumentie zaś *leguntur* Greckie inſcripcye, y *à parte* Meczetu
ochota jedna Łacińſká temi wierſzami *continetur*.
y cere- *Diffi-*

*Iussus, & extinctis Palmam portare Tyrannis
Omnia Theodosio cedunt soboliq̃ Perenni
Ter Diis esto honor annis perpetuisq̃ diebus.*

Daliy ku morzu *ad meridiem species* smoka kolumna miedziana o trzech wężych głowach ki-
kanaście łokci wysooko *representatur*. Trzecia *exstat subsequenter* Columna z ciosanego kamieni
in quadrum układana *majori altitudine* od pierwszey, ale *de his Antiquitatibus* między tym náro-
dem trudna *indagatio*. Intus, Pałacu 5. Dziedzincow obzernego, blacha w kopuły pokrytego,
tyśiącem y jednym kominow *quondam* sławnego, jeszcze y teraz wielkiey apparencyi *restant*
Indicia. Atoli tak wielu lat *abusu* zaniebáte gmachy *exhibent desolationem*. A że *etiam tanta*
mieyscá *amplitudo* Poselskiemu Komputowi osob y koni *minue commodum sufficere* mogła, y ogrod
do tego Saraiu zapartymmentem należącym Budownym y obzernym w kilka dni po wiedzie
otworzono, tam znaczną spezą sporządzone rezydencie y salą pewna *alterius consignationis* ná-
miałsto y morze, *tiori prospectui commodior* w obzerności tameczney *extra situm* apartamentum
podziemne sklepy kilku set słupow z ciosanego kamienia wsparte *reperiuntur*. Po który
wierzchem *solita* ogrodu *extenditur planities*. W tych dniach ktore po wiezdzie nástąpili, o-
Wezyra, Reis Effendego y Maurocordátego Prezenty práwie od Cytryn, Pomaranczy,
Kwiatow, Bárankow, Gołębi wielkimi komplementami *& Ceremoniis*, J M Pánu Postów
ofiárowáno. A w tym 23. *Aprilis* J M Pan Sekretarz Imieniem J M P. Posta podagreczna af-
fekcyą ná ten czas słabego do Wezyra z Wizytą pojechał y *omnem humanitatem* jego *retuli*
27. Maurocordaty jako dawny do Traktatow *Plenipotentarius* oddawał wizytę J M Panu P-
stowi y dzień nástępujący 28. ná audiencyą Wezyrską oznaymił. Ktorego dnia w prze-
Agowie dowiádując się o ktorey godzinie ruszyć się będzie wola przyjeżdżać, a za po-
wziętą deklaracyą w godzinę konie Wezyrskie pod J M Pána Postá y J M Pána Sekretarz
bogato ubrane, także y pod innych Ichmościow przyjácioł y kompaniá dobrych y stro-
nych 55. koni, przy każdym szabla do Pałacu przyprowadżono y *ad exigentiam personarum*
rozdano. W tym Czauz Pásza z Generałami, Czauzami, Ciorbadżiemi, Agami, Janczarami
y ze wszytka, ktorá na wiedzie *expressa* apparencyą, w Pałacu stánawszy do Pokoiu przy-
chodzi, y ná wyjazd J M Pána Posta oczekiwá. O godzinie wtorey z południa ruszył się ná
Audiencyą J M Pan Posel *his pra equitantibus*. Náprzod Wołosza, Dworzanie, Towarzystwo
Pancerne, Kompania Ufarská, Czauzowie, Ciorbadżiowie, Oycowie Jezuići to jest Jegomość
X. Zapolski, Jegomość X. Oziębłowski, Jegomość X. Ulatowski, *mutato habitu*, Ichmość Pá-
nowie Przyjáciele, Czauz Pásza, J M Pan Sekretarz blisko J M Pana Posta, przy koniu Posel-
skim 5. Biegunow, Pácholcy z szablami y obuchami, Kurocowie po stronách za J M Pánem
Postem 12. w aksamitney barwie, Raytaria pie szo z rápirami, Janczarowie pod kommendą
dwoch Ciorbadżich, *utrumq̃, latus cingebant* w Pałac Wezyrski przez dwa Dziedzince Czauzow,
Delibaszow, Janczarow Asystencyami pełne, przyjecha wszy po wschodách przez kilka Gma-
chow do Wezyrá Pokoiu Czauz Pásza J M Pána Posta w kilka dziesiąt Osob *stipatum* wpro-
wadził, tam J M Pan Posel nie zastał Wezyra Jegomości, tylko Regis Effendego, Kichaie We-
zyrskiego, y innych Turkow kikanasćie, záraz ná stołku Tureckim aksamitnym karmazyno-
wym sobie postáwionym usiadł, a pomieniony Reis Effendy, Czauz Pásza y Kichaia, y wszy-
scy Turcy *in modestiam compositi* stáli. Wchodzi Wezyr zbliskiego pokoiu pod obiedwie ręce
prowadzony, wzáiem się z J M Pánem Postem przywítawszy rázem obadwa blisko siebie
ex opposito usiedli. Z práwey strony Wezyrá stál Regis Effendy, a z lewey stroni iego Kichaia
y Czauz Pásza, *in puncto* powitania Czauzowie Wezyrscy *de more* apprekácie okrzyknęli. Po
Audyencyi y niektorych dyskursach *in contestationem* krotko wniesionej przyjázni, Sorbetu
rázem Wezyrowi y J M Pánu Postowi podáno, *& usitata Ceremonia* obudwu kádzono, po po-
daniu Sorbetu, Kawtan ná J M Pána Posta włożono y *subsequenter* J M Pána Sekretarzá y innych
Ichmościow 55. Kawtanow powdżiewáno. Zgodzinę *supra* u Wezyra zabáwiwszy *ordine suo*
J M Pan Posel do Pałacu powrócił, ktorego Czauz Pásza z Szpachow Generałami aż do Pokoiu
odprowadził. Upominki od J M Pána Posta, przez J M Pána Marszałka dworu Poselskiego
Wezyrowi Jegomości 30. *Aprilis* oddane. To jest stoł wielki srebrni, y szkatulá kámeniami
sadzona, Giridany wielkie srebrne y lichtarzy dwa wielkie, Wanna wielká srebrna wagi 120.
grzywien, Kichai także dworu Wezyrskiego dwa lichtarze wielkie srebrne, dwie flasze pstro-
złociste, y dwie Czary wielkie złociste. Audyencyá u Cesarza Jegomości w przyszły
Wtorek to jest 4. Maji declarowana.

wách ki
kámieni
ym náro-
okrytego,
cyi *restane*
etiam tanta
y ogrod
o wiedzie
nationis ná
rtamentur
o który
apili, o
aranczy.
Postów
eczna af-
go *retuli*
Panu P
w prze
a za po
ekretarz
y stroy
personarum
nczarami
oiu przy
szył się n
arzystwo
Jegomość
Mość Pá-
niu Posel-
M Pánem
ommenda
zaufzow,
ilka Gma-
um wpro-
haie We-
rmazyno-
a, y wszy-
dwie ręce
sko siebie
go Kichaia
knęli. Po
Sorbetu
o, po po-
a y innych
ordine suo
do Pokoiu
ofelskiego
ámieniami
wagi 120.
lasze pstro
y przyszły

Biblioteka Jagiellońska

stdr0041955

